

ОРНАМЕНТИ

Красимира Дренска

Резюме: В периода 10 – 30 юни тази година в Националния дворец на културата, в рамките на международния фестивал СОФИЯ ХАРТИЕН АРТ ФЕСТ бе представена моята втора самостоятелна изложба – „ОРНАМЕНТИ“. Статията представя авторската концепция и идейно-философската рамка на произведенията, включени в експозицията. Възлова роля има използването на ръчно рециклирана хартия, като процесът на направа на хартията е важен момент в концепцията на самите произведения – хартията е не просто медия, тя е съществен елемент в цялостното пластично решение на работите. Същевременно, макар и в най-общи линии, са набелязани основните декоративни образи, които използвам и които до голяма степен са базирани на традиционни знаково-символни системи.

Ключови думи: орнаменти, изложба, хартиено изкуство, ръчно рециклирана хартия

В рамките на тазгодишното (десето) издание на международния фестивал СОФИЯ ХАРТИЕН АРТ ФЕСТ, организиран от фондация „Аматерас“, в Националния дворец на културата, в периода 10 – 30 юни бе показана и моята изложба „ОРНАМЕНТИ“. Произведенията, включени в експозицията, са резултат от работата по авторския ми проект „Орнамент – трансформация в хартия“, реализиран по Националната научна програма „Млади учени и постдокторанти“ за 2021 г.¹

Поканата за самостоятелната ми изява като част от програмата на СОФИЯ ХАРТИЕН АРТ ФЕСТ е свързана с наградата за български автор, с която бях удостоена при миналогодишното издание на конкурса АМАТЕРАС, който е съществена част от фестивала.

¹ Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е партньор в Националната програма „Млади учени и постдокторанти“ (<https://www.mon.bg/bg/100542>).

1. Красимира Дренска пред фрагменти от серията „Допълване“

2. Красимира Дренска на официалното откриване на експозициите от СХАФ в НДК

3. Момент от откриването на изложбата

Изложбата „ОРНАМЕНТИ“ е своеобразно обобщение на моите творчески търсения до този момент, които се развиват основно в две посоки. Едната е свързана с проучванията ми върху орнамента и неговата символна функция, а втората – с интереса ми към ръчно рециклираната хартия, която е не просто медията, върху която е изградено произведението, а е важен пластичен елемент.

Древният човек е смятал, че орнаментът е ключ към овладяването на суровия природен материал и едва когато даден предмет се орнаментира, става готов да служи така, както трябва². Интерпретацията на тази архаична представа чрез орнаментите, базирани на форми и елементи от околния свят, но поставени в нов контекст, е в основата на собствена символна система, свързана с темите и проблемите, които ме интересуват като автор: проблемът за рода, идентичността, мястото на личното в рамките на общото, темата за сътворението, за търсенето и постигането на хармония.

² **Димитрова**, Лаура. *Постмодерният орнамент*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018, с. 9. [**Dimitrova**, Laura. *Postmoderniyat ornament*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“, 2018, p. 9.]

4. Общ изглед от изложбата

5. „Родословно дърво I“ – инсталация, 300/250 см.

6. Инсталациите „Пътеки“ 300/200 см (вляво), „Парчета Сътворение“ 250/400 см (в средата), „Допълване II“ 250/150 см (вдясно)

Експозицията включва няколко серии произведения, които варират от малкоформатни работи с размери 35/35 см до голямоформатни инсталации до 250/400 см. Основен творчески подход е модулният принцип. Отделните части на работите са изградени от повтарящи се фрагменти и могат да бъдат препореджани по различен начин в зависимост от спецификите на изложбеното пространство. Най-често използваният мотив в модулите е слънцето като препратка към древните символни системи, в които соларното играе ключова роля. Други често използвани орнаменти са квадратите и ромбовете. Те са свързани с идеята за земното начало и човешкия свят, като същевременно създават и асоциации за устойчивост и цялостност. Използвани са също флорални мотиви и абстрактни форми, които често покриват цялата повърхност на парчетата ръчна хартия. Някои от елементите са направени, като хартиената каша е отлята върху релефни орнаментални повърхности или чрез отпечатване на различни предмети във все още мокрия хартиен пласт. Други са изработени чрез възграждане на структури и материали в отлятата хартия, а трети – чрез директно натрупване на различна по цвят хартиена маса, с която „се рисува“ желаната форма.

7. Фрагменти от сериите „Контролиран хаос“ (вляво), „Разказ за Сътворението“ (в средата) и „Парчета Сътворение“ (вдясно)

Екологичните аспекти на рециклираната хартия са важен момент в концепцията на произведенията. Но ръчната хартия е препратка и към древните техники за производство на може би най-универсалната медия, върху която човечеството записва своите знания. В този смисъл „хартията е не просто функция на цивилизацията – тя означава цивилизация“³. Семантичната страна на ръчната хартия е свързана с идейно-философските послания на произведенията, в които основната тема е проблемът за връзката със земята, с природата, с древните традиции и културните корени.

Основната суровина, от която се прави хартиената каша, са различни видове хартиени отпадъци. Градивният материал определя колористичния строй на работите. Цветовете имат символна функция и са възлов елемент в семантиката на произведенията. Черното и бялото символизират противоположните начала, които обаче са в неразривна връзка едно с друго. Бежовото е цветът на земята, на почвата и олицетворява връзката с природното и естественото. В някои произведения допълнително е използван златист цвят като препратка към идеята за соларното и божественото. Той може да бъде тълкуван и като светлина, просветление и духовно начало.

³ **Блажиева**, Милена. Хартия, ръка и разум – разкази в изкуството. Изложба на Терезе Вебер. Инфо СБХ, 2019, № 4, с. 20. https://www.sbhart.com/data/kfm/bulletin_2014-2015-2016-2017/Bulletin_4_2019.pdf (прегледан на 12.05.2021). [**Blazhieva**, Milena. Hartiya, raka i razum – razkazi v izkustvoto. Izlozhba na Tereze Veber. Info SBH, 2019, no 4, p. 20. https://www.sbhart.com/data/kfm/bulletin_2014-2015-2016-2017/Bulletin_4_2019.pdf (accessed 12 May 2021)].

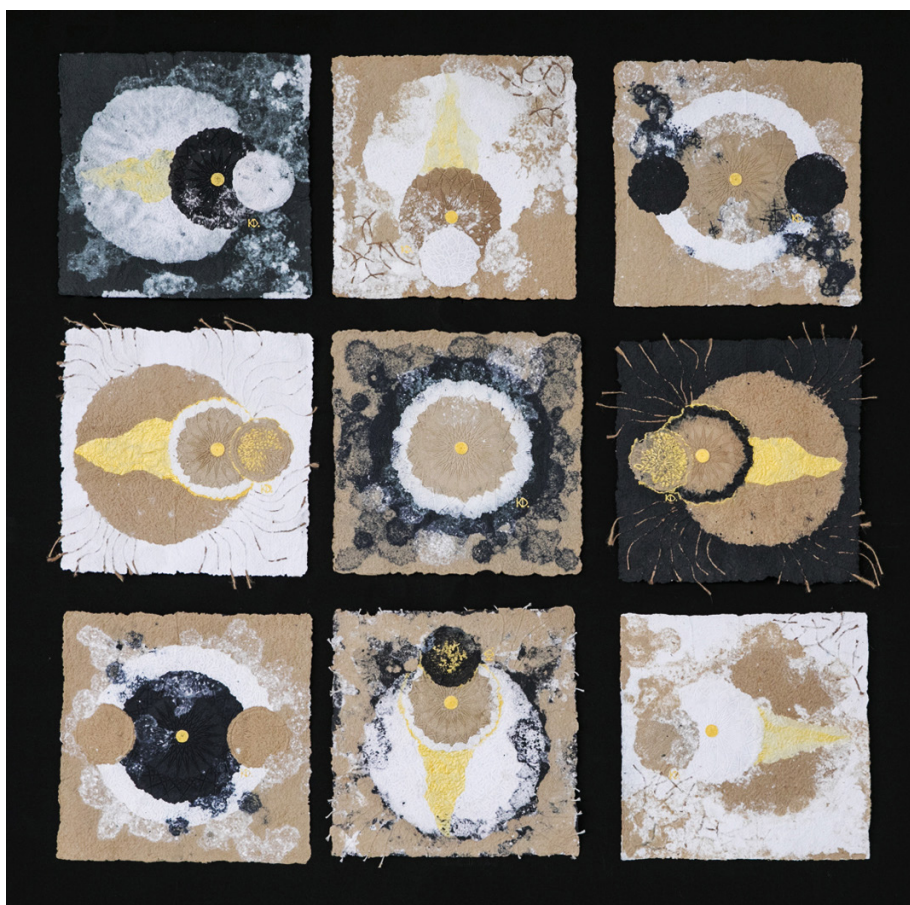

8. „Родословно дърво II“ – инсталация, 300/250 см

9. „Баланс I, II, III – всяка работа: 100/170 см

Изложбата „ОРНАМЕНТИ“ е моят най-мащабен художествен проект до момента. Фокусирана върху произведения от рециклирана хартия, в които фрагментите от ежедневието са трансформирани в елементи, препращащи към архаични културни модели и общочовешки послания, изложбата обвързва един с друг няколко различни проблема. От едната страна е екологичната позиция, изразена чрез използването на отпадъчните хартиени продукти, а от другата – културологичните връзки между минало и настояще, изразени чрез смисловите послания на самата ръчна хартия и на използваните универсални символи. До голяма степен този проект е рефлексия на носталгията ми по онова състояние, в което човекът се намира в тясна свързаност с природата, с корените си, с традициите, със занаятите... Носталгия, която човекът усеща все по-силно. Днес нуждата от завръщане към естественото съществуване става все по-осезаема и все повече хора намират смисъл и потребност да се обърнат към него.

10. Серия „Слънчеви фази“ – общ размер: 150/150 см

БИБЛИОГРАФИЯ

Блажиева, Милена. Хартия, ръка и разум – разкази в изкуството. Изложба на Терезе Вебер. *Инфо СБХ*, 2019, № 4, с. 20 – 22. https://www.sbhart.com/data/kfm/bulletin_2014-2015-2016-2017/Bulletin_4_2019.pdf (прегледан на 12.05.2021). [**Blazhieva**, Milena. Hartiya, raka i razum – razkazi v izkustvoto. Izlozhba na Tereze Veber. *Info SBH*, 2019, no 4, p. 20 – 22. https://www.sbhart.com/data/kfm/bulletin_2014-2015-2016-2017/Bulletin_4_2019.pdf (accessed 12 May 2021)].

Димитрова, Лаура. *Постмодерният орнамент*. София: Университетско издателство „Св.Климент Охридски“, 2018. [**Dimitrova**, Laura. *Postmoderniyat ornament*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Press, 2018].

ORNAMENTS

Krasimira Drenska

PORTFOLIO

ПОРТФОЛИО

Abstract: My second solo exhibition - "ORNAMENTS" – was presented during the international festival SOFIA CHARTER ART FEST at the National Palace of Culture from 10th to 30th June. The article outlines the author's concept and the ideological and philosophical framework of the works, included in the exposition. The use of hand recycled paper plays a key role, as the process of making the paper has a special place in the concept of the works themselves – the paper is not just a medium, it is an essential element in the overall plastic solution of the works. At the same time, although in general terms, the main decorative images I use and which are largely based on traditional sign-symbol systems, are discussed.

Keywords: ornaments, exhibition, paper art, hand recycled paper